ĢENERĀLADVOKĀTA ŽANA RIŠĀRA DELATŪRA
[*JEAN RICHARD DE LA TOUR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 1. oktobrī [1]

**Lieta C-501/19**

***UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor***
**pret**
***Pro Management Insolv IPURL* kā *Asociația Culturală "Suflet de Român"* likvidatoru**

(*Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa, Rumānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Nodokļi – Pievienotās vērtības nodoklis (PVN) – Direktīva 2006/112/EK – Ar nodokli apliekami darījumi – Atlīdzība par muzikālo darbu izziņošanu sabiedrībai – Darbu izmantotāju veikta samaksa par neekskluzīvu licenci – Autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kas saņem šo atlīdzību šo tiesību īpašnieku labā

## I. Ievads

1. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu [2] 24. panta 1. punktu, 25. panta a) punktu un 28. pantu.

2. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika iesniegts tiesvedībā starp *Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România – Asociația pentru Drepturi de Autor* (Rumānijas Komponistu un muzikologu savienība – Autortiesību aizsardzības apvienība, turpmāk tekstā – "*UCMR – ADA*") un *Asociația Culturală "Suflet de Român*" (kultūras apvienība *Suflet de Român*, turpmāk tekstā – "kultūras apvienība"), kas pašlaik ir likvidācijas procesā, par daļas no atlīdzības, kurai pieskaitīts pievienotās vērtības nodoklis (PVN), kas šai kultūras apvienībai ir jāsamaksā *UCMR – ADA* par muzikālo darbu izziņošanu sabiedrībai un konkrēti par to publisko izpildījumu izrādes laikā, samaksu.

3. Tādējādi Tiesai ir iespēja precizēt, kādi pienākumi, ņemot vērā PVN direktīvu, ir autortiesību uz muzikāliem darbiem īpašniekiem un kolektīvā pārvaldījuma organizācijām, ja tās iekasē atlīdzības par to, ka izsniedz neekskluzīvas attiecīgo darbu izmantošanas licences šo tiesību īpašnieku interesēs, un ja šie tiesību īpašnieki tām maksā komisijas naudu par to, ka tiek kolektīvi pārvaldītas viņu atlīdzības.

4. Šādi veikto darījumu, kas notiek ar tādas kolektīvā pārvaldījuma organizācijas starpniecību, kura nedz nav autortiesību īpašniece, nedz arī nodod šīs tiesības tālāk un kura pati nesaņem iekasētās atlīdzības, analīzes rezultātā es ierosināšu Tiesai atzīt, ka autortiesību īpašnieki sniedz pakalpojumus PVN direktīvas izpratnē, un precizēšu secinājumus, kas no tā izriet katram nodokļa maksātājam atkarībā no tā, vai kolektīvā pārvaldījuma organizācija rīkojas savā vārdā vai šo īpašnieku vārdā.

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 OV 2006, L 347, 1. lpp., turpmāk tekstā – "PVN direktīva".

## II. Atbilstošās tiesību normas

### *A. PVN direktīva*

5. PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir noteikts:

"PVN uzliek šādiem darījumiem:

[..]

c) pakalpojumu sniegšanai, ko par atlīdzību kādā dalībvalsts teritorijā veic nodokļa maksātājs, kas rīkojas kā tāds."

6. Šīs direktīvas 24. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

""Pakalpojumu sniegšana" ir jebkurš darījums, kas nav preču piegāde."

7. Saskaņā ar minētās direktīvas 25. panta a) punktu:

"Pakalpojumu sniegšana, *inter alia*, var būt viens no šādiem darījumiem:

a) nemateriālā īpašuma nodošana neatkarīgi no tā, vai tas ir tāda dokumenta priekšmets, kurš rada īpašumtiesības;".

8. PVN direktīvas 28. pantā ir paredzēts:

"Ja nodokļa maksātājs, kas darbojas savā vārdā, bet kādas citas personas interesēs, ir iesaistīts pakalpojumu sniegšanā, uzskata, ka tas pats saņēmis un sniedzis šos pakalpojumus."

### *B. Rumānijas tiesības*

#### *1. Nodokļu kodekss*

9. 2003. gada 22. decembra *legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal* (Likums Nr. 571/2003 par Nodokļu kodeksu)[3], redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, 126. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

"Ar PVN Rumānijā ir apliekami darījumi, kas atbilst šādiem kumulatīviem nosacījumiem:

a) darījumi, kas 128.–130. panta izpratnē ir vai ir pielīdzināmi ar PVN apliekamai preču piegādei vai pakalpojumu sniegšanai un kas ir veikti par atlīdzību."

10. Nodokļu kodeksa 129. pantā "Pakalpojumu sniegšana" ir paredzēts:

"1. Par pakalpojumu sniegšanu uzskata jebkuru darījumu, kas nav preču piegāde, kā tā definēta 128. pantā.

2. Ja nodokļa maksātājs, kas darbojas savā vārdā, bet kādas citas personas interesēs, ir iesaistīts pakalpojumu sniegšanā, uzskata, ka tas pats saņēmis un sniedzis šos pakalpojumus.

3 *M. Of.*, I daļa, Nr. 927, 2003. gada 23. decembris, turpmāk tekstā – "Nodokļu kodekss".

3. Pakalpojumu sniegšana ietver tādus darījumus kā:

[..]

b) nemateriālā īpašuma nodošana neatkarīgi no tā, vai tas ir tāda dokumenta priekšmets, kurš rada īpašumtiesības, piemēram, autortiesību, patentu, licenču, preču zīmju un citu līdzīgu tiesību pārnešana un/vai nodošana;

[..]

e) starpniecības pakalpojumi, ko veic personas, kas rīkojas citu personu vārdā un citu personu interesēs, ja šie pakalpojumi ir īstenoti preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas ietvaros.

[..]"

*2. Autortiesību likums*

11. 1996. gada 14. marta *legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe* (Likums Nr. 8/1996 par autortiesībām un blakustiesībām)[4], redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, 13. panta f) punktā ir noteikts:

"Darba izmantošana rada autoram atsevišķas un ekskluzīvas mantiskas tiesības, kas viņam sniedz iespēju atļaut vai aizliegt:

[..]

f) darba tiešu vai netiešu izziņošanu sabiedrībai jebkādā veidā, ieskaitot tā publiskošanu tā, lai sabiedrība tam varētu piekļūt no individuāli izvēlētas vietas individuāli izvēlētā laikā."

12. Šī likuma III sadaļas nosaukums ir "Autortiesību un blakustiesību pārvaldība un aizstāvēšana". Tās I nodaļai par "autora mantisko tiesību un blakustiesību pārvaldību" ir trīs iedaļas. 123.–123.[4] pants ir iekļauts I iedaļā "Vispārējie noteikumi".

13. Minētā likuma 123. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

"1. Autortiesību un blakustiesību īpašnieki var īstenot ar šo likumu viņiem atzītās tiesības personīgi vai, pamatojoties uz pilnvarojumu, ar kolektīvā pārvaldījuma organizāciju starpniecību saskaņā ar šajā likumā paredzētajiem nosacījumiem.

[..]

3. Autortiesību vai blakustiesību īpašnieki ar šo likumu viņiem atzītās mantiskās tiesības nevar nodot kolektīvā pārvaldījuma organizācijām."

14. Saskaņā ar Autortiesību likuma 123.[1] pantu:

"1. Kolektīvā pārvaldīšana ir obligāta šādu tiesību īstenošanai:

[..]

e) muzikālo darbu izziņošanai sabiedrībai [..];

4 *M. Of.*, I daļa, Nr. 60, 1996. gada 26. marts, turpmāk tekstā – "Autortiesību likums".

[..].

2. Attiecībā uz 1. punktā minētajām tiesību kategorijām kolektīvā pārvaldījuma organizācijas pārstāv arī tiesību īpašniekus, kuri tai nav piešķīruši pilnvaras."

15. Šī likuma 125. panta 2. punktā, kas ietilpst II iedaļā "Autortiesību un blakustiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas", ir noteikts:

"[Kolektīvā pārvaldījuma] organizācijas tieši izveido autortiesību vai blakustiesību īpašnieki, fiziskas vai juridiskas personas, un tās darbojas tām sniegtā pilnvarojuma robežās, pamatojoties uz statūtiem, kas pieņemti saskaņā ar likumā noteikto procedūru."

16. Minētā likuma 129.[1] pants ir formulēts šādi:

"Gadījumos, kad kolektīvā pārvaldīšana ir obligāta, ja [autortiesību] īpašnieks nav nevienas organizācijas biedrs, kompetence ir tā sektora organizācijai, kurā ir lielākais biedru skaits. Nepārstāvētie tiesību īpašnieki var pieprasīt summas, kas tiem pienākas, trīs gadu laikā no paziņošanas dienas. Pēc šī termiņa beigām nesadalītās vai nepieprasītās summas izmanto saskaņā ar kopsapulces lēmumu, izņemot pārvaldības izmaksas."

17. Autortiesību likuma III sadaļas I nodaļas III iedaļā "Kolektīvā pārvaldījuma organizāciju darbība" ir ietverts 130.–135. pants.

18. Šī likuma 130. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Kolektīvā pārvaldījuma organizācijām ir pienākums:

a) piešķirt neekskluzīvas atļaujas izmantotājiem, kuri tās pieprasa pirms aizsargātā repertuāra izmantošanas par atlīdzību neekskluzīvas licences veidā rakstiskā formā;

b) izstrādāt metodoloģiju savas darbības jomās, ieskaitot atbilstošas īpašumtiesības, par kurām ir jāvienojas ar izmantotājiem, lai regulētu samaksu par šo tiesību izmantošanu gadījumā, kad darbu izmantošanas veids nepieļauj to, ka tiesību īpašnieki varētu piešķirt individuālu atļauju;

c) tiesību īpašnieku vārdā, kuri tām ir piešķīruši pilnvarojumu, vai saskaņā ar līgumiem, kas noslēgti ar atbilstošām organizācijām ārvalstīs, noslēgt vispārīgus līgumus ar izrāžu rīkotājiem [..];

[..]

e) ievākt no izmantotājiem naudas summas, kas tiem ir jāmaksā, un sadalīt tās starp tiesību īpašniekiem [..];

[..]."

19. Minētā likuma 131.[1] panta 1. punktā, kas papildina 130. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikumus, ir noteikts:

"Kolektīvā pārvaldījuma organizācijas par metodoloģiju vienojas ar 131. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajiem pārstāvjiem, pamatojoties uz šādiem galvenajiem kritērijiem:

a) tiesību īpašnieku kategorija neatkarīgi no tā, vai viņi ir vai nav biedri, kā arī joma, kurā notiek pārrunas vienošanās nolūkā;

[..]."

20. Saskaņā ar Autortiesību likuma 134. pantu:

"1. Pilnvarojumā paredzētās kolektīvās pārvaldīšanas īstenošana nekādā veidā neierobežo īpašnieku mantiskās tiesības.

2. Kolektīvā pārvaldīšana tiek īstenota saskaņā ar šādiem noteikumiem:

a) lēmumus par atlīdzību un citu summu iekasēšanas no izmantotājiem metodēm un noteikumiem, lēmumus par šo summu sadali starp tiesību īpašniekiem, kā arī lēmumus par citiem svarīgākiem kolektīvās pārvaldīšanas aspektiem pieņem dalībnieki kopsapulcē saskaņā ar statūtiem;

b) komisijas nauda, kas jāmaksā tiesību īpašniekiem, kuri ir kolektīvā pārvaldījuma organizācijas biedri, lai segtu šīs organizācijas darbības izdevumus [..], un komisijas nauda, kas maksājama kolektīvā pārvaldījuma organizācijai, kura ir vienīgā iekasētāja [..], nevar kopā veidot vairāk kā 15 % no gadā iekasētajām summām;

c) ja kopsapulce nav pieņēmusi skaidru lēmumu, kolektīvā pārvaldījuma organizācijas iekasētās summas nevar izmantot kopīgiem mērķiem, kas nav to faktisko izmaksu segšana, kuras saistītas ar maksājamo summu iekasēšanu un to sadali starp biedriem; kopsapulce var nolemt, ka ne vairāk kā 15 % no iekasētajām summām var izmantot kopīgiem mērķiem un tikai darbības jomas robežās;

d) kolektīvā pārvaldījuma organizācijas iekasētās summas tiek individuāli sadalītas starp tiesību īpašniekiem proporcionāli katra īpašnieka repertuāra izmantošanai ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc iekasēšanas dienas; tiesību īpašnieki var pieprasīt to summu samaksu, kuras iekasētas nominālā formā vai kuru sadalīšanai nav nepieciešams iesniegt konkrētus dokumentus, 30 dienu laikā, skaitot no iekasēšanas dienas;

e) komisijas naudu, kas jāmaksā tiesību īpašniekiem, atskaita no summām, kuras izmaksājamas katram īpašniekam pēc individuālās sadales aprēķina;

[..].

3. Kolektīvā pārvaldījuma organizācijām samaksātās atlīdzības nav un nevar tikt pielīdzinātas to ieņēmumiem.

4. Īstenojot savas pilnvaras, saskaņā ar šo likumu kolektīvā pārvaldījuma organizācijām nedrīkst pārnest vai nodot autortiesības vai blakustiesības vai šo tiesību īstenošanu."

## III. Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

21. *UCMR – ADA* ir autora mantisko tiesību uz muzikālajiem darbiem kolektīvā pārvaldījuma organizācija. *Oficiul Român pentru Drepturile de Autor* (Rumānijas Autortiesību birojs) to ir iecēlis par vienīgo autoru mantisko tiesību uz šādu darbu izziņošanu sabiedrībai iekasētāju koncertos, izrādēs vai arī mākslas pasākumos.

22. Kultūras apvienība 2012. gada 16. novembrī organizēja izrādi, kurā tika atskaņoti muzikāli darbi. Šajā nolūkā pēdējā minētā no *UCMR – ADA* bija saņēmusi neekskluzīvu licenci šo darbu izmantošanai, samaksājot atlīdzību par šo darbu izziņošanu sabiedrībai.

23. Pēc kultūras apvienības atteikuma pārskaitīt *UCMR – ADA* pieprasītās atlīdzības pilnā apmērā *Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa, Rumānija) un *Curtea de Apel București* (Bukarestes apelācijas tiesa, Rumānija) konstatēja, ka *UCMR – ADA* prasījums ir pamatots. Tomēr apelācijas tiesa nolēma, ka *UCMR – ADA* īstenotais atlīdzību par muzikālo darbu izziņošanu sabiedrībai iekasēšanas darījums nebija aplikts ar PVN, un līdz ar to no atlīdzībām, kas apvienībai vēl bija jāmaksā, atskaitīja PVN summu.

24. *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa, Rumānija), proti, iesniedzējtiesā, *UCMR – ADA* tostarp apgalvo, ka apelācijas tiesa ar savu lēmumu, nepiemērojot PVN atlīdzībām, kas jāmaksā kultūras apvienībai kā attiecīgo muzikālo darbu izmantotājai, ir pārkāpusi Nodokļu kodeksu. *UCMR – ADA* norāda, ka esot pārkāpts PVN neitralitātes princips, jo šī apelācijas tiesas nolēmuma rezultātā tai esot uzlikts pienākums maksāt PVN, lai gan tā nav šo darbu galaizmantotāja.

25. Pirmais iesniedzējtiesas uzdotais jautājums ir par tāda darījuma kvalifikāciju, ar kuru autortiesību uz muzikālajiem darbiem īpašnieki atļauj izmantot šos darbus izrāžu organizētājiem, ņemot vērā 2017. gada 18. janvāra spriedumu lietā *SAWP*[5]. Vai šis darījums ir "pakalpojumu sniegšana par atlīdzību" un, precīzāk, "nemateriāla īpašuma nodošana" PVN direktīvas 25. panta a) punkta izpratnē?

26. Gadījumā, ja Tiesa uz šo jautājumu atbildētu apstiprinoši, iesniedzējtiesa, pirmkārt, atsaucoties uz 2011. gada 14. jūlija spriedumu lietā *Henfling* u.c.[6], jautā, vai kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kas saņem atlīdzības no muzikālo darbu izmantotājiem, pati veic pakalpojumu sniegšanu PVN direktīvas 28. panta izpratnē, kas saskaņā ar Tiesas judikatūru rada fikciju par divu identisku pakalpojumu sniegšanas darbību secīgu veikšanu, lai gan šī organizācija var pārstāvēt autortiesību īpašniekus bez pilnvarojuma un tā pārvalda šīs tiesības saskaņā ar tiesību aktos noteiktiem pienākumiem. Otrkārt, tā vēlas noskaidrot, kādi secinājumi ir jāizdara attiecībā uz PVN aprēķina bāzi un tādu rēķinu izrakstīšanu, kuros iekļauts PVN, ko veic kolektīvā pārvaldījuma organizācija un autori, iekasējot atlīdzības.

27. Šādos apstākļos *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai tiesību uz muzikāliem darbiem īpašnieki veic pakalpojumu sniegšanu [PVN] direktīvas 24. panta 1. punkta un 25. panta a) punkta izpratnē attiecībā pret izrāžu organizētājiem, no kuriem kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, pamatojoties uz atļauju (neekskluzīvu licenci), iekasē savā vārdā, bet minēto īpašnieku labā atlīdzības par muzikālo darbu izziņošanu sabiedrībai?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai kolektīvā pārvaldījuma organizācijas, kad tās iekasē no izrāžu organizētājiem atlīdzības par tiesībām izziņot muzikālos darbus sabiedrībai, rīkojas kā nodokļu maksātāji PVN direktīvas 28. panta izpratnē un vai tām ir pienākums izdot attiecīgajiem izrāžu organizētājiem rēķinus ar iekļautu PVN? Vai tad, kad autoriem un citiem autortiesību uz muzikālajiem darbiem īpašniekiem tiek izmaksātas atlīdzības, tiem ir savukārt jāizdod rēķini ar iekļautu PVN kolektīvā pārvaldījuma organizācijai?"

28. *UCMR –ADA* tāpat kā Rumānijas un Polijas valdības, kā arī Eiropas Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus un noteiktajā termiņā rakstveidā atbildēja arī uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, kura nolēma lemt par lietu, nenoturot tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai.

5 C-37/16, turpmāk tekstā – "spriedums *SAWP*", EU:C:2017:22.

6 C-464/10, turpmāk tekstā – "spriedums *Henfling* u.c.", EU:C:2011:489, 35. punkts, par Padomes Sesto direktīvu 77/388/EEK (1977. gada 17. maijs) par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV 1977, L 145, 1. lpp.), un it īpaši par tās 6. panta 4. punktu, kura formulējums ir identisks PVN direktīvas 28. panta formulējumam.

## IV. Vērtējums

29. Pamatlieta attiecas uz PVN piemērošanu tiesiskajām attiecībām, kuru priekšmets ir muzikālo darbu izziņošana sabiedrībai ar šo darbu autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas starpniecību.

30. Šis jautājums ir īpaši sensitīvs, jo sistēma, kad autortiesības vai blakustiesības tiek pārvaldītas vairāku šo tiesību īpašnieku labā un viņu kolektīvās peļņas interesēs, ir ļoti sena un pastāv visās dalībvalstīs. Tā tiek prezentēta kā vispiemērotākais līdzeklis gan autoriem, lai pārvaldītu viņu tiesības, tostarp viņu darbu izmantošanas tiesības par atlīdzību, gan izmantotājiem, lai atvieglotu viņu piekļuvi darbiem [7].

31. Iesniedzējtiesa šaubās par šī darījuma kvalificēšanu par "pakalpojumu sniegšanu", kurā ir iesaistīts komisionārs PVN direktīvas 28. panta izpratnē.

32. Līdz ar to iesniedzējtiesas jautājumi, manuprāt, liek, ņemot vērā Tiesas judikatūru, noteikt, pirmkārt, nosacījumus tāda darījuma kvalificēšanai par "pakalpojumu sniegšanu", kurš ietilpst autoru aizsargāto tiesību īstenošanā, proti, tiesību uz atlīdzību, kas ir paredzētas PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā un precizētas tās 25. panta a) punktā [8], īstenošanu, kā arī starpniecības darījuma nemateriālā īpašuma jomā kvalificēšanas nosacījumus.

33. Otrkārt, ir jāprecizē secinājumi, kas ir jāizdara attiecībā uz PVN aprēķina bāzes noteikšanu, kā arī rēķinu izrakstīšanu saskaņā ar PVN direktīvas 220. panta 1. punktu [9].

### *A. Par pirmo prejudiciālo jautājumu*

34. Ar pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 25. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka autortiesību uz muzikālajiem darbiem īpašnieki sniedz pakalpojumus izrāžu organizētājiem, kuriem ir atļauts šos darbus izziņot sabiedrībai, samaksājot atlīdzību, ko kolektīvā pārvaldījuma organizācija iekasē savā vārdā šo tiesību īpašnieku interesēs.

35. Iesniedzējtiesas paustās šaubas izriet no tās jautājumiem par sprieduma *SAWP* tvērumu to kritēriju dēļ, kurus Tiesa ir izmantojusi, lai nospriestu, ka reproducēšanas tiesību īpašnieki, kuru labā autortiesību un blakustiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācijas savā vārdā ir iekasējušas atlīdzību par tukšo datu nesēju un ierakstīšanas un reproducēšanas iekārtu pārdošanu, nav veikuši pakalpojumu sniegšanu PVN direktīvas izpratnē [10].

7 Šajā ziņā varētu uzsvērt, ka interese par šo sistēmu tika pastiprināta, attīstoties jauniem muzikālo darbu izplatīšanas līdzekļiem, kuru evolūcija lielā mērā pārsniedza autoru spēju individuāli pārvaldīt savas tiesības, lai kontrolētu savu darbu izmantošanu, it īpaši ārvalstu tirgos (skat. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/26/ES (2014. gada 26. februāris) par autortiesību un blakustiesību kolektīvo pārvaldījumu un muzikālo darbu tiesību lietošanai tiešsaistē daudzteritoriālo licencēšanu iekšējā tirgū (OV 2014, L 84, 72. lpp.) 2. apsvērumu). Par autortiesību kolektīvo pārvaldīšanu atbildīgo organizāciju uzdevuma nozīmīgums izriet arī no dalībvalstīm kopīgu normu pieņemšanas Direktīvā 2014/26. Šajā ziņā tika uzsvērts, ka šīs organizācijas palīdz īstenot vispārīgāku kultūras izpausmju daudzveidības Eiropas Savienībā veicināšanas mērķi (skat. šīs direktīvas 3. apsvērumu), ka ir jāsaskaņo principi, kas reglamentē minēto struktūru organizāciju, lai nodrošinātu to pareizu darbību (skat. minētās direktīvas 5. un 55. apsvērumu, kā arī 1. panta pirmo teikumu), un ka ir jāpieņem īpašas tiesību normas, ar kurām tiek stiprināta šo organizāciju loma, lai atvieglotu autortiesību licenču izsniegšanu Eiropas mērogā muzikālo darbu izmantošanai tiešsaistē (skat. šīs pašas direktīvas 40. apsvērumu un 1. panta otro teikumu).

8 Šajā ziņā es uzskatu, ka PVN direktīvas 24. panta 1. punkta interpretācija, kuru iesniedzējtiesa ir minējusi savā pirmajā prejudiciālajā jautājumā, man nešķiet nepieciešama; skat. šo secinājumu 43. punktu.

9 Redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes Direktīvu 2010/45/ES (2010. gada 13. jūlijs) (OV 2010, L 189, 1. lpp.).

10 Skat. spriedumu *SAWP* (33. punkts).

36. Lai arī šī salīdzināšana ar spriedumu *SAWP* man šķiet piemērota, ņemot vērā, ka Tiesa ir izvērtējusi jautājumu par PVN piemērošanu darījumam, kas saistīts ar tādu aizsargātu autortiesību izmantošanu, ko pārvalda kolektīva organizācija, un ņemot vērā izmantoto juridisko argumentāciju, Tiesas izvēlētā risinājuma tvērums, manuprāt, ir jāattiecina tikai uz tās lietas īpašajiem apstākļiem, kurā tika taisīts šis spriedums un kurā tā ir noteikusi divus kritērijus.

37. Proti, Tiesa pauda savu nostāju, ņemot vērā, pirmkārt, to, ka attiecīgā nodeva ir noteikta ar likumu, kurā ir noteikts tās apmērs, ierakstīšanas un reproducēšanas līdzekļu ražotājiem un importētājiem [11], un, otrkārt, to, ka šīs nodevas mērķis ir finansēt taisnīgu atlīdzību par kaitējumu, ko radījusi reproducēšanas tiesību neievērošana, šo tiesību īpašniekiem [12]. Taču Tiesa uzskata, ka "taisnīga kompensācija nav tieša atlīdzība par jelkādu pakalpojumu, jo tā ir saistīta ar kaitējumu, kas šiem īpašniekiem izriet no viņu aizsargāto darbu reproducēšanas, kura tikusi veikta bez viņu atļaujas" [13].

38. Līdz ar to šajā lietā ir būtiski norādīt, ka vērtējums attiecas uz autoru atlīdzību par viņu darbu izziņošanu sabiedrībai, nevis uz taisnīgu atlīdzību par kaitējumu, kas izriet no viņu darbu pārraidīšanas. Tādējādi, lai gan šīs atlīdzības noteikšana un iekasēšana ir reglamentēta tiesību aktos, to sistēmu no ekonomiskā viedokļa, kuru es precizēšu turpmāk [14], nevar pielīdzināt sistēmai, kuru Tiesa ir analizējusi spriedumā *SAWP*.

39. Šādos apstākļos es ierosinu Tiesai izmantot no šī sprieduma tikai metodi, lai analizētu dažādos darījumus, kas īstenoti starp autortiesību īpašniekiem un galaizmantotāju ar tādas organizācijas starpniecību, kurai ir uzdots iekasēt un sadalīt autoriem pienākošās atlīdzības.

40. Tādējādi attiecībā uz jēdzienu "pakalpojumu sniegšana" vispirms ir jāatgādina, ka PVN direktīvas 24. panta 1. punktā šis jēdziens ir definēts tikai pretstatā jēdzienam "preču piegāde" [15].

41. Otrkārt, kā Tiesa ir precizējusi spriedumā *SAWP*, pirms jautājuma par to, vai pakalpojumu sniegšana var būt nemateriālā īpašuma nodošana, ir jāizvērtē, vai šāds darījums ir veikts par atlīdzību. Faktiski atbilstoši PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktam, lai tas attiektos uz pakalpojumu, tam jābūt sniegtam pret atlīdzību [16]. Šajā ziņā Tiesa atgādināja – no pastāvīgās judikatūras izriet, ka PVN direktīvas izpratnē pakalpojums tiek sniegts par atlīdzību tikai tad, ja starp pakalpojuma sniedzēju un tā saņēmēju pastāv tiesiskas attiecības, kurās ir savstarpējs izpildījums, un pakalpojumu sniedzēja saņemtā samaksa ir faktiska atlīdzība par pakalpojuma saņēmējam sniegto pakalpojumu [17]. Tiesa ir nospriedusi, ka tāds gadījums ir tad, ja starp sniegto pakalpojumu un saņemto atlīdzību pastāv tieša saikne, atbilstoši kurai samaksātās summas ir faktiska atlīdzība par atsevišķi nosakāmu pakalpojumu, kurš sniegts, pastāvot juridiskām attiecībām [18].

42. Treškārt, "PVN direktīvas 25. pantā norādoši ir uzskaitīti trīs dažādi darījumi, kuri ir kvalificējami kā pakalpojumu sniegšana, tostarp a) punktā – nemateriāla īpašuma nodošana" [19].

43. Šajā lietā nav strīda par to, ka pamatlietā aplūkotais darījums nav preču piegāde PVN direktīvas 14. panta 1. punkta izpratnē.

11 Skat. spriedumu *SAWP* (28. punkts).

12 Skat. spriedumu *SAWP* (29. un 30. punkts).

13 Spriedums *SAWP* (30. punkts).

14 Skat. šo secinājumu 45.–47. punktu.

15 Skat. spriedumu *SAWP* (20. punkts).

16 Skat. spriedumu *SAWP* (24. punkts).

17 Skat. spriedumus *SAWP* (25. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2019. gada 3. jūlijs, *UniCredit Leasing* (C-242/18, EU:C:2019:558, 69. punkts un tajā minētā judikatūra).

18 Skat. spriedumu *SAWP* (26. punkts un tajā minētā judikatūra).

19 Spriedums *SAWP* (22. punkts).

44. Attiecībā uz juridiskajām attiecībām, kas pastāv starp autortiesību īpašnieku un galaizmantotāju, man šķiet, ka no Rumānijas tiesību aktiem izriet, ka šo autortiesību īpašnieku var kvalificēt par "pakalpojumu sniedzēju", neraugoties uz starpnieka iesaisti, un ka minētais autortiesību īpašnieks saņem atlīdzību Tiesas pastāvīgās judikatūras izpratnē [20]. Tādējādi var secināt, ka pastāv savstarpējs izpildījums starp autortiesību īpašnieku, kas dara pieejamu savu darbu izmantotājam, un šo pēdējo minēto, kas viņam maksā atlīdzību, lai varēto šo darbu izziņot sabiedrībai.

45. Iesniedzējtiesa ir precizējusi, ka autortiesību īpašnieki nevar nodot savas mantiskās tiesības organizācijām, kurām šo īpašnieku labā ir uzticēta muzikālo darbu izziņošanas sabiedrībai tiesību īstenošanas kolektīvā un obligātā pārvaldīšana. Tā piebilst, ka pirms jebkādas aizsargāto muzikālo darbu repertuāra izmantošanas izmantotājiem ir jālūdz atļauja [21] – par atlīdzību – neekskluzīvas licences veidā rakstiskā formā.

46. Turklāt iesniedzējtiesa paskaidroja, ka autortiesību īpašniekiem samaksa par mantisko tiesību izmantošanu saskaņā ar "metodoloģiju", par kuru ir jāvienojas ar izmantotājiem [22], pienākas no organizācijas, kam uzdota viņu tiesību kolektīvā pārvaldīšana [23], un šī samaksa tiek ievākta un atlīdzības tiek sadalītas starp tiesību īpašniekiem saskaņā ar kolektīvā pārvaldījuma organizācijas biedru pieņemtajiem lēmumiem [24]. Lai gan šos lēmumus reglamentē tiesību akti, iekasētajai atlīdzībai, kas ir fiksēta vai procentuāla, ir saikne ar sniegto pakalpojumu, kā to ir precizējusi Rumānijas valdība un Komisija savos Tiesai iesniegtajos apsvērumos [25].

47. Manuprāt, no tā izriet, ka autortiesību īpašnieks saņem faktisku atlīdzību par atļauju izziņot viņa darbu sabiedrībai, ko viņš sniedz galaizmantotājam, kas to ir lūdzis, un ir mazsvarīgi, ka kolektīvā pārvaldījuma organizācija rīkojas tāda autora labā, kurš nav tās biedrs.

48. Es arī uzskatu, ka atlīdzības kolektīvā pārvaldīšana, kā arī tās kvalificēšana par likumisku pienākumu nevar likt apšaubīt faktu, ka autors saņem atlīdzību, kas atbilst viņa darba izmantošanai, kurai viņš ir piekritis.

49. Attiecībā uz jautājumu par to, vai pamatlietā aplūkoto darījumu var kvalificēt kā "nemateriāla īpašuma nodošanu" PVN direktīvas 25. panta a) punkta izpratnē, ir jākonstatē, ka, lai gan tas pats jautājums bija uzdots lietā, kurā tika pasludināts spriedums *SAWP*, Tiesa ir nospriedusi, ka tas nav jāizvērtē, jo attiecīgais darījums šajā lietā netika veikts par atlīdzību šīs direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē [26].

50. Tomēr Tiesa ir norādījusi, ka PVN direktīvas 25. pantā norādoši ir uzskaitīti trīs dažādi darījumi, kuri ir kvalificējami kā pakalpojumu sniegšana, tostarp a) punktā – nemateriāla īpašuma nodošana [27].

51. Līdz ar to varētu uzskatīt, ka PVN piemērošanas jomā pakalpojumu sniegšanas kvalifikācijai, ņemot vērā PVN direktīvas 25. pantu, ir pakārtots raksturs salīdzinājumā ar to, kas tiek prasīts saskaņā ar 2. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

20 Šajā nozīmē skat. šo secinājumu 41. punktu.

21 Šajā ziņā pamatlieta, kas attiecas uz muzikālo darbu izziņošanu sabiedrībai, atšķiras arī no tās, kurā tika pasludināts 1994. gada 3. marta spriedums *Tolsma* (C-16/93, EU:C:1994:80) par analogu darbību, jo runa bija par mūzikas atskaņošanu uz koplietošanas ceļiem. Turklāt nebija noteikta nekāda atlīdzība (skat. šī sprieduma 18.–20. punktu).

22 Kā piemēru atlīdzību aprēķināšanas metodēm skat. it īpaši spriedumu, 2008. gada 11. decembris, *Kanal 5* un *TV 4* (C-52/07, EU:C:2008:703, 37. –40. punkts), par atlīdzību, kas atšķiras atkarībā no televīzijas sabiedrību ieņēmumiem un televīzijā pārraidītās mūzikas apjoma.

23 No lietas materiāliem izriet, ka kolektīvā pārvaldījuma organizācijas pienākums ir ne tikai kolektīvi pārvaldīt autoru atlīdzību, bet arī citas tiesības, kuru īpašnieki ir tās biedri. Skat. Autortiesību likuma 125. panta 2. punktu.

24 Skat. Autortiesību likuma 134. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

25 Komisija atsaucas uz Autortiesību likuma 131.[1] panta 2. punktu.

26 Skat. spriedumu *SAWP* (31. un 32. punkts).

27 Skat. spriedumu *SAWP* (22. punkts).

52. Tomēr, tā kā Tiesa sprieduma *SAWP* 32. punktā ir pievienojusi papildteikumu, "pat pieņemot, ka reproducēšanas tiesību īpašnieki var nodot nemateriālu īpašumu PVN direktīvas 25. panta a) punkta izpratnē", es uzskatu, ka ir lietderīgi kliedēt jebkādas šaubas par šīs tiesību normas interpretāciju un attiecībā uz darījumu pamatlietā precizēt, ka tā priekšmets ir nodokļa piemērošana pakalpojumam, kas ir "nemateriāla īpašuma nodošana" PVN direktīvas 25. panta a) punkta izpratnē.

53. Pirmkārt, var saskatīt līdzību ar PVN direktīvas 59. panta a) punktu [28], kas konkrēti attiecas uz "autortiesību nodošanu un tiesību pāreju" pakalpojumu sniegšanas kategorijā, lai noteiktu ar nodokli apliekamo darījumu vietu.

54. Otrkārt, varētu izvirzīt argumentu par to, ka 2018. gada 19. decembra spriedumā Komisija/Austrija [29] Tiesa attiecībā uz aplikšanu ar PVN ir nošķīrusi, no vienas puses, samaksu par tālākpārdošanas tiesībām un turpmāku tādu mākslas darbu ekspluatāciju, kuri nav grafiskie un plastiskie mākslas darbi, un, no otras puses, atlīdzību par tālākpārdošanas tiesībām [30].

55. Šajā nolūkā Tiesa atzina, ka samaksa par tālākpārdošanas tiesībām un turpmāku tādu mākslas darbu ekspluatāciju, kuri nav grafiskie un plastiskie mākslas darbi, ir apliekama ar PVN, jo šī samaksa, kas ir maksājama to autoriem, ir atalgojums par izpildījumu [pakalpojumu], kas sniegts par atlīdzību PVN direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē, kurš atbilst to pieejamības atkārtotai nodrošināšanai [31].

56. Tādējādi Tiesa ir analizējusi garadarba izmantošanas tiesības kā ekskluzīvas mantiska rakstura tiesības, kuras var atkārtoti nodot. Tāpēc es piekrītu Polijas valdības viedoklim, ka jēdziens "nemateriāla īpašuma nodošana" aptver darījumus intelektuālā īpašuma jomā, ar kuriem tiek nodotas tiesības izmantot nemateriālu īpašumu, kā, piemēram, darījumus, kas attiecas uz licenču izsniegšanu.

57. Ņemot vērā visus šos elementus, es ierosinu Tiesai uz pirmo prejudiciālo jautājumu atbildēt, ka PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 25. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka autortiesību uz muzikāliem darbiem īpašnieki sniedz pakalpojumus, kas ir nemateriālā īpašuma nodošana galaizmantotājam, šajā gadījumā – izrāžu organizētājiem, kuriem ir atļauja šos darbus izziņot sabiedrībai, lai arī atlīdzību par šo atļauju kolektīvā pārvaldījuma organizācija iekasē savā vārdā.

58. Ņemot vērā atbildi uz pirmo jautājumu, ir jāanalizē iesniedzējtiesas otrais jautājums.

### *B. Par otro prejudiciālo jautājumu*

59. Otrā prejudiciālā jautājuma mērķis ir – PVN uzlikšanas nolūkā – kvalificēt juridiskās attiecības starp *UCMR – ADA* un, pirmkārt, muzikālo darbu izziņošanas sabiedrībai tiesību izmantotājiem, kā arī, otrkārt, šo tiesību īpašniekiem, kuru pakalpojumi tiek sniegti ar šīs organizācijas starpniecību.

60. Iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, kā interpretēt PVN direktīvas 28. pantu, ņemot vērā Tiesas judikatūrā noteiktos kritērijus, kā arī kādi secinājumi no tā ir jāizdara rēķinu izrakstīšanas jomā, ņemot vērā attiecīgās kolektīvā pārvaldījuma organizācijas sniegtā pakalpojuma īpašības, proti, pirmkārt, atlīdzības saņemšanu autoru labā, no kuriem daži tai nav piešķīruši vispārējo pilnvarojumu savu tiesību kolektīvai pārvaldīšanai, un, otrkārt, tiesību aktos paredzētos pienākumus īstenot šo pārvaldīšanu.

28 Redakcijā, kas izriet no grozījumiem, kuri izdarīti ar Padomes Direktīvu 2008/8/EK (2008. gada 12. februāris) (OV 2008, L 44, 11. lpp.).

29 C-51/18, EU:C:2018:1035.

30 Skat. šī sprieduma 36., 52. un 56. punktu.

31 Skat. spriedumu, 2018. gada 19. decembris, Komisija/Austrija (C-51/18, EU:C:2018:1035, 54. punkts, lai saskatītu līdzību ar 56. un 57. punktu).

61. Lai piemērotu īpašos noteikumus pakalpojumu sniegšanai, ko veic komisionārs, kas ir iesaistīts PVN direktīvas 28. pantā minētajā pakalpojumu sniegšanā, šim komisionāram ir jābūt PVN maksātājam un tam ir jārīkojas savā vārdā, bet citas personas interesēs [32].

62. Turklāt ir jāuzsver, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru "ar šo tiesību normu ir radīta *juridiska fikcija par divu identisku pakalpojumu sniegšanas darbību* secīgu veikšanu" [33].

63. Attiecībā uz nodokļa maksātāja statusu es uzskatu, ka, tāpat kā Tiesa ir nospriedusi 2017. gada 4. maija spriedumā lietā Komisija/Luksemburga [34], var konstatēt, ka kolektīvā pārvaldījuma organizācija ir neatkarīgs nodokļa maksātājs, kas ir nošķirts no tām personām, kuru interesēs tas rīkojas, proti, no autoriem, kuri arī ir nodokļa maksātāji. Līdz ar to darījumi starp kolektīvā pārvaldījuma organizāciju un šiem autoriem ir jāuzskata par darījumiem starp nodokļa maksātājiem, kas ietilpst PVN piemērošanas jomā [35].

64. Attiecībā uz *UCMR – ADA* lomu ir jānorāda, pirmkārt, ka pirmajā prejudiciālajā jautājumā ir precizēts, ka "*kolektīvā pārvaldījuma organizācijas* [..] *saņem savā vārdā*, bet [autortiesību uz muzikālajiem darbiem] īpašnieku labā atlīdzības par [šo] darbu izziņošanu sabiedrībai" [36].

65. Otrkārt, iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir norādījusi, ka "*gadījumos, kad samaksa par mantisko tiesību izmantošanu pienākas īpašniekiem saskaņā ar metodoloģiju, par kuru kolektīvā pārvaldījuma organizācija ir vienojusies ar izmantotājiem*, neekskluzīvā atļauja, ko kolektīvā pārvaldījuma organizācija ir izsniegusi izmantotājam, ietver [..] naudas summas, ko *juridiskā persona iekasē savā vārdā*, bet mantisko tiesību īpašnieku labā" [37].

66. Treškārt, iesniedzējtiesa ir uzsvērusi, ka muzikālo darbu autoram ir mantiskas tiesības atļaut vai aizliegt darbu izziņošanu sabiedrībai tieši vai netieši un šīs tiesības nevar tikt nodotas kolektīvā pārvaldījuma organizācijai.

67. Līdz ar to, kā Tiesa nosprieda spriedumā *Henfling* u.c. [38], lai gan iesniedzējtiesai ir jānoskaidro, kāds konkrēti ir attiecīgā saimnieciskās darbības veicēja un tā klientu līgumisko saistību raksturs, tomēr, lai nodrošinātu pienācīgu kopējās PVN sistēmas darbību, šai tiesai ir jāveic *konkrēta pārbaude, lai, ievērojot visu lietas faktu kopumu*, *varētu noteikt*, vai šis uzņēmējs patiešām ir darbojies savā vārdā, sniedzot savus pakalpojumus [39].

68. Šajā gadījumā iesniedzējtiesai būtu jāpārbauda precīzi apstākļi, kādos kolektīvā pārvaldījuma organizācija ir rīkojusies attiecībā uz vienu no tās biedriem vai ne, jo šāda nošķiršana neizriet no tiesību akta, kurā ir paredzēta tās starpniecība. Šajā ziņā no rakstveida atbildēm uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem es secinu, ka nedrīkst sajaukt pilnvarojumu civiltiesību izpratnē un atsevišķu autoru doto pilnvarojumu Autortiesību likuma izpratnē [40]. Lai gan pēdējais minētais piešķir [autoram] kolektīvā pārvaldījuma organizācijas biedra statusu, tas nekādi neietekmē attiecības starp kolektīvā pārvaldījuma organizāciju un galaizmantotāju attiecībā uz to atlīdzību iekasēšanu, kas pienākas autortiesību īpašniekiem par viņu muzikālo darbu izmantošanu nolūkā tos izziņot sabiedrībai.

32 Skat. spriedumu *Henfling* u.c. (38. punkts), kurā ir atgādināta atšķirība starp komisionāru un pilnvarnieku. Pēdējais minētais rīkojas *citas personas vārdā* un tās interesēs.

33 Spriedums *Henfling* u.c. (35. punkts). Mans izcēlums. Skat. arī šo secinājumu 73. punktu.

34 C-274/15, EU:C:2017:333.

35 Skat. šī sprieduma 82. punktu.

36 Mans izcēlums.

37 Mans izcēlums. Salīdzinājumam skat. spriedumu, 2012. gada 3. maijs, *Lebara* (C-520/10, EU:C:2012:264, 29. un 38. punkts), kas attiecas uz telefona karšu izplatītāja veiktu tālākpārdošanu savā vārdā un savā labā.

38 No manas izpētes izriet, ka tas ir vienīgais spriedums, kurā var saskatīt līdzību ar pamatlietu.

39 Skat. spriedumu *Henfling* u.c. (40. un 42. punkts).

40 Skat. it īpaši Autortiesību likuma 125. panta 2. punktu, kas minēts šo secinājumu 15. punktā.

69. Tādēļ, lai iesniedzējtiesai sniegtu lietderīgu atbildi, tai varētu sniegt norādes, kas izriet no Tiesas rīcībā esošās informācijas [41], ņemot vērā dažādus kritērijus, tostarp tos, kurus Tiesa ir uzskaitījusi spriedumā *Henfling* u.c. [42].

70. Tādējādi varētu ņemt vērā kolektīvā pārvaldījuma organizācijas nosaukuma norādīšanu uz dokumentiem, kas ir izsniegti izmantotājiem, izsniedzot licenci saistībā ar darbu izziņošanu sabiedrībai, kā arī to, ka saskaņā ar licences izmantošanas nosacījumiem izmantotāji ir piekrituši kolektīvā pārvaldījuma organizācijas reglamentam.

71. Es uzskatu – Tiesai sniegtā informācija apstiprina, ka, no muzikālo darbu izmantotājiem iekasējot atlīdzību, kas pienākas autortiesību īpašniekiem un kas ir atlīdzība par šiem izmantotājiem piešķirtajām licencēm, *UCMR – ADA* nerīkojas kā autortiesību īpašnieku pilnvarnieks – neatkarīgi no tā, vai šie īpašnieki ir vai nav šīs kolektīvā pārvaldījuma organizācijas biedri, bet gan savā vārdā šo īpašnieku interesēs.

72. Tā kā manā ieskatā PVN direktīvas 28. panta piemērošanas nosacījumi ir izpildīti, ir jāprecizē no tā izdarāmie secinājumi, atsaucoties uz principiem, ko Tiesa ir atgādinājusi konkrēti 2017. gada 4. maija spriedumā lietā Komisija/Luksemburga [43].

73. Tādējādi, pirmkārt, Tiesa ir nospriedusi, ka atbilstoši juridiskajai fikcijai, ka divas identiskas pakalpojumu sniegšanas darbības tiek veiktas secīgi, kas radīta ar PVN direktīvas 28. pantu, "saimnieciskās darbības subjekts, kurš piedalās pakalpojumu sniegšanā un kurš ir komisionārs, pirmkārt, ir saņēmis minētos pakalpojumus no saimnieciskās darbības veicēja, kura interesēs viņš darbojas un kurš ir komitents, pirms pats tos pēc tam sniedzis klientam" [44]. Otrkārt, Tiesa ir uzskatījusi, ka, "ņemot vērā to, ka PVN direktīvas 28. pants ietilpst šīs direktīvas IV sadaļā "Darījumi, par kuriem uzliek nodokli", abi attiecīgie pakalpojumi ietilpst PVN piemērošanas jomā. No tā izriet, ka, ja par pakalpojumu, ko saņem saimnieciskās darbības subjekts, ir jāmaksā PVN, juridiskajai saiknei starp šo saimnieciskās darbības subjektu un saimnieciskās darbības subjektu, kura interesēs tas rīkojas, arī ir piemērojams PVN" [45].

74. Piemēram, var precizēt, ka gadījumā, ja pastāv "attiecības starp uzņēmumu, kas nodarbojas ar derību slēgšanu, un saimnieciskās darbības veicēju, kurš piedalās derību likmju pieņemšanā savā vārdā, bet minētā uzņēmuma interesēs" [46], Tiesa ir nolēmusi, ka "tiesiskā saikne rodas nevis tieši starp derību dalībnieku un uzņēmumu, kura interesēs saimnieciskās darbības veicējs darbojas kā starpnieks, bet gan starp šo saimnieciskās darbības veicēju un derību dalībnieku, no vienas puses, un šo saimnieciskās darbības veicēju un minēto uzņēmumu, no otras puses" [47]. Tomēr attiecīgās pakalpojumu sniedzēja un maksātāja lomas attiecībā uz PVN ir fiktīvā veidā savstarpēji apgrieztas [48].

75. Attiecībā uz šādas interpretācijas konkrētajām sekām, kuras iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, es piekrītu saskanīgajiem viedokļiem, ko ieinteresētās personas ir paziņojušas Tiesai, saskaņā ar kuriem kolektīvā pārvaldījuma organizācija no galaizmantotāja saņem summas, kas atbilst attiecīgajam autoram izmaksājamajai atlīdzībai, kā arī organizācijas komisijas naudai [49], ieskaitot PVN. Ja šī

41 Saskatīt līdzību ar spriedumu *Henfling* u.c. (41. punkts).

42 Skat. šī sprieduma 43. punktu.

43 C-274/15, EU:C:2017:333.

44 Spriedums, 2017. gada 4. maijs, Komisija/Luksemburga (C-274/15, EU:C:2017:333, 86. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Spriedums, 2017. gada 4. maijs, Komisija/Luksemburga (C-274/15, EU:C:2017:333, 87. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī spriedumu, 2019. gada 19. decembris, *Amărăşti Land Investment* (C-707/18, EU:C:2019:1136, 38. punkts).

46 Spriedums *Henfling* u.c. (27. punkts).

47 Spriedums *Henfling* u.c. (33. punkts).

48 Skat. spriedumu *Henfling* u.c. (35. punkts).

49 Runa ir par komisijas naudu, kas maksājama, iekasējot samaksu, kura tiek ieturēta no tās summas. Skat. šo secinājumu 20. punktā citēto Autortiesību likuma 134. panta 2. punkta b) un e) apakšpunktu. Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 24. novembris, *Circul Globus Bucureşti* (C-283/10, EU:C:2011:772, 20. punkts).

organizācija rīkojas savā vārdā, summa, kuru apliek ar PVN, manuprāt, atbilstoši PVN direktīvas 73. pantā noteiktajam vispārīgajam principam ir visas summas, kas iekasētas no galaizmantotāja kā atlīdzība par autortiesību nodošanu [50], bez PVN. Kā precizē Rumānijas un Polijas valdības, lai iekasētu atlīdzību, kas jāmaksā par muzikālo darbu izmantošanu, kolektīvā pārvaldījuma organizācijai ir jāizraksta rēķins uz sava vārda, kas adresēts izrāžu organizētājam.

76. Attiecībā uz autoru, kurš no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas ir saņēmis galaizmantotāja samaksāto summu, kas atbilst tikai atlīdzībai, pēc tam, kad ir atskaitīta šai organizācijai maksājamā komisijas nauda, ieskaitot PVN, autoram, manā ieskatā, ir jāmaksā nodoklis no šīs bāzes bez PVN. Praksē, kā to savos rakstveida apsvērumos norāda Rumānijas un Polijas valdības, kā arī Komisija, tam būtu jāizpaužas tādējādi, ka autors kolektīvā pārvaldījuma organizācijai izsniedz rēķinu par viņa saņemto atlīdzību [51] un tai piemērojamo PVN.

77. Šai PVN daļai saskaņā ar PVN direktīvas 168. pantu ir jābūt atskaitāmai no kolektīvā pārvaldījuma organizācijas nodokļa bāzes. Tādējādi šai organizācijai ir jāatmaksā tikai summa, kas atbilst tai PVN daļai, kura autoram ir jāmaksā par komisijas naudu.

78. Tomēr es uzskatu, ka kolektīvā pārvaldījuma organizācijai nebūtu jāizraksta rēķins autoram par šo komisijas naudu, jo tā pati par sevi nav apliekama ar nodokli, ņemot vērā uz PVN direktīvas 28. panta pamata radušos fikciju.

79. Šādos apstākļos PVN jomā būtiskais nodokļu neitralitātes princips, manuprāt, ir pilnībā ievērots, jo šo nodokli maksā galaizmantotājs [52], kas to ir samaksājis kolektīvā pārvaldījuma organizācijai par visu darījumu, un PVN atmaksā attiecīgi šī organizācija un autors.

80. Pretējā gadījumā, proti, gadījumā, ja kolektīvā pārvaldījuma organizācija rīkotos autortiesību īpašnieku vārdā, šīs organizācijas nodokļa bāze būtu tikai summa, kas iekasēta par starpniecības darījumu.

81. Šādā gadījumā saskaņā ar PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktu runa ir par darījumu, kas apliekams ar nodokli kā ikviena pakalpojumu sniegšana. Autortiesību īpašniekam ir jāatmaksā PVN, ko kolektīvā pārvaldījuma organizācija ir iekasējusi no galaizmantotāja. Viņš atskaita PVN, kas viņam jāmaksā šai organizācijai par starpniecības darījumu, par kuru šī organizācija būtu izrakstījusi rēķinu.

82. Ņemot vērā visus šos elementus, man šķiet, ka uz iesniedzējtiesas jautājumu var atbildēt, ka PVN direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja kolektīvā pārvaldījuma organizācija iesaistās savā vārdā, bet autortiesību uz muzikālajiem darbiem īpašnieku interesēs, iekasējot atlīdzību, kas pēdējiem minētajiem pienākas apmaiņā pret atļauju izmantot viņu konkrētos darbus sabiedrībā, uzskata, ka šie īpašnieki sniedz šo pakalpojumu kolektīvā pārvaldījuma organizācijai un ka šī organizācija sniedz šo pašu pakalpojumu galaizmantotājam. Šādā gadījumā kolektīvā pārvaldījuma organizācija savā vārdā izraksta rēķinus galaizmantotājam, kuros ir iekļautas visas no viņa iekasētās summas, ieskaitot PVN. Autortiesību īpašniekiem, lai atskaitītu šo nodokli, būtu jāizraksta kolektīvā pārvaldījuma organizācijai rēķini ar iekļautu PVN par pakalpojumu, kas sniegts par atlīdzību.

50 Precizēšu, ka jēdziens "tiesību nodošana" šajā gadījumā aptver darījumus, uz kuriem attiecas aizsargāto atskaņošanas tiesību īstenošana.

51 Skat. 49. zemsvītras piezīmi.

52 Skat. it īpaši spriedumu, 2012. gada 3. maijs, *Lebara* (C-520/10, EU:C:2012:264, 23.–25. punkts).

## V. Secinājumi

83. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu uz *Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie* (Augstā kasācijas tiesa, Rumānija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 25. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka autortiesību uz muzikāliem darbiem īpašnieki sniedz pakalpojumus, kas ir nemateriālā īpašuma nodošana, galaizmantotājam, šajā gadījumā – izrāžu organizētājiem, kuriem ir atļauts šos darbus izziņot sabiedrībai, lai gan atlīdzību par šo atļauju iekasē kolektīvā pārvaldījuma organizācija savā vārdā.

2) Direktīvas 2006/112 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja kolektīvā pārvaldījuma organizācija iesaistās savā vārdā, bet autortiesību uz muzikālajiem darbiem īpašnieku interesēs, iekasējot atlīdzību, kas pēdējiem minētajiem pienākas apmaiņā pret atļauju izmantot viņu konkrētos darbus sabiedrībā, uzskata, ka šie īpašnieki sniedz šo pakalpojumu kolektīvā pārvaldījuma organizācijai un ka šī organizācija sniedz šo pašu pakalpojumu galaizmantotājam. Šādā gadījumā kolektīvā pārvaldījuma organizācija savā vārdā izraksta rēķinus galaizmantotājam, kuros ir iekļautas visas no viņa iekasētās summas, ieskaitot PVN. Autortiesību īpašniekiem, lai atskaitītu šo nodokli, būtu jāizraksta kolektīvā pārvaldījuma organizācijai rēķini ar iekļautu PVN par pakalpojumu, kas sniegts par atlīdzību.